

Utwórz mapę okolicy swojej szkoły
- część 1

Geografia

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

Narzędzia: ArcGIS Online, ArcGIS Field Maps

Materiały (dane): Utworzone przez nauczyciela, zebrane w terenie przez uczniów

Cel: Wykorzystanie technologii GIS do zbierania danych podczas zajęć terenowych.

1. Wstęp

Pierwszym etapem tworzenia mapy jest zebranie potrzebnych materiałów źródłowych. Nie zawsze jednak dane są dostępne w różnego typu zbiorach i należy je wtedy tworzyć samodzielnie. Przykładem zbierania danych jest kartowanie terenowe, czyli kolekcjonowanie informacji w trakcie pracy terenowej.

Zadanie przewiduje podział klasy na min. 2 grupy. Konieczne będzie użycie dwóch tabletów bądź dwóch telefonów komórkowych z [zainstalowaną aplikacją ArcGIS Field Maps](#), za pomocą której zostaną zebrane dane w terenie.

Zakres zadania terenowego obejmuje:

- 1) Praca nauczyciela: utworzenie grup oraz przygotowanie warstw, do których uczniowie będą zbierali dane
- 2) Praca uczniów: zebranie danych w terenie
- 3) Prezentacja wyników w klasie

Etap 1 Przygotowany przez nauczyciela przed zajęciami

W pierwszej części nauczyciel przygotowuje warstwy i mapy dla grup, na które zostaną podzieleni uczniowie w trakcie zadania terenowego.

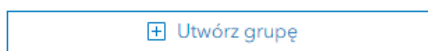
1. Zaloguj się na swoje konto z subskrypcją szkolną na platformie ArcGIS Online (www.arcgis.com).
2. Pierwszym z etapów będzie utworzenie grupy, w ramach której udostępnione zostaną materiały potrzebne do wykonania zadania.

Wskazówka: W ramach subskrypcji danej instytucji można tworzyć różne grupy, do których mogą przynależeć różni użytkownicy (uczniowie). Ułatwia to współpracę w ramach projektów lub lekcji i zapobiega nadmiernemu chaosowi w naszych zasobach.

3. Z górnego panelu wybierz zakładkę „**Grupa**”. Automatycznie otworzy się podstrona „**Moje grupy**”.

4. Po lewej stronie kliknij na przycisk **Utwórz grupę**

5. Uzupełnij informacje nadając nazwę grupie np. **zadanie terenowe – mapa szkoły**. Dodaj znaczniki z nazwą swojej szkoły i frazą „**ArcGIS Field Maps**”. Możesz dodać podsumowanie (opcjonalnie).

Przegląd grupy

Nazwa
Zadanie terenowe - mapa szkoły

Podsumowanie
Krótki opis przeznaczenia grupy

Znaczniki
zadanie terenowe × zbieranie danych w terenie × kartowanie terenu ×
ArcGIS Field Maps × Dodaj znaczniki

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

6. Dalsze opcje odnoszą się do członkostwa w grupie. Zdecyduj o wszystkich parametrach i na koniec wybierz przycisk **Utwórz grupę**.

Wskazówka: Wskazane jest, aby elementy (zasoby) mogli dodawać do grupy wszyscy członkowie. Dzięki temu uczniowie będą mieli możliwość dołączania swoich zasobów do grupy, np. własnej mapy i aplikacji.

Kto może dodawać zasoby?

Wszyscy członkowie grupy

Tylko menedżerowie i właściciel grupy

7. Po utworzeniu grupy zostaniesz automatycznie przeniesiony do opcji przeglądania grupy. Możesz zaprosić do niej członków (uczniów). Wybierz niebieski przycisk **Zaproś członków**, który znajduje się po prawej stronie. Wybierz min. dwa konta, na które zalogują się grupy uczniów w trakcie zadania terenowego – możesz dodać wszystkich uczniów, którzy będą uczestniczyli w procesie zbierania danych w terenie.

8. Uczniowie zostają dodani do grupy poprzez przełączenie przycisku przy nazwie

użytkownika: >

9. Zatwierdź swój wybór poprzez kliknięcie przycisku **Dodawaj członków do grupy**.

Przygotowanie warstw w aplikacji Field Maps

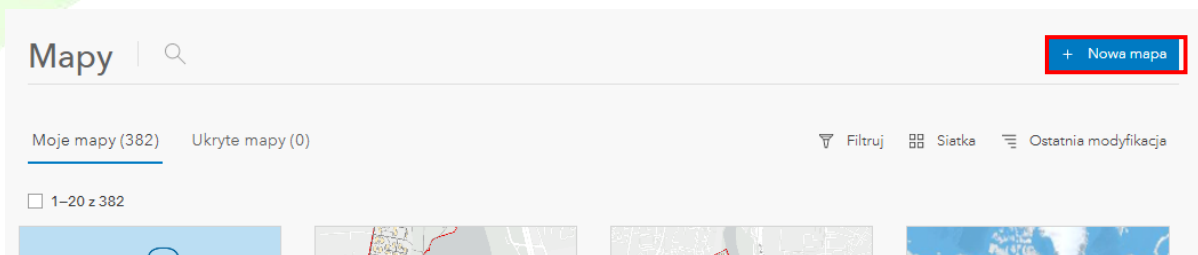
1. Z górnego panelu obok swojej nazwy użytkownika wybierz ikonę . Spośród

dostępnych aplikacji odszukaj **Field Maps Designer**.

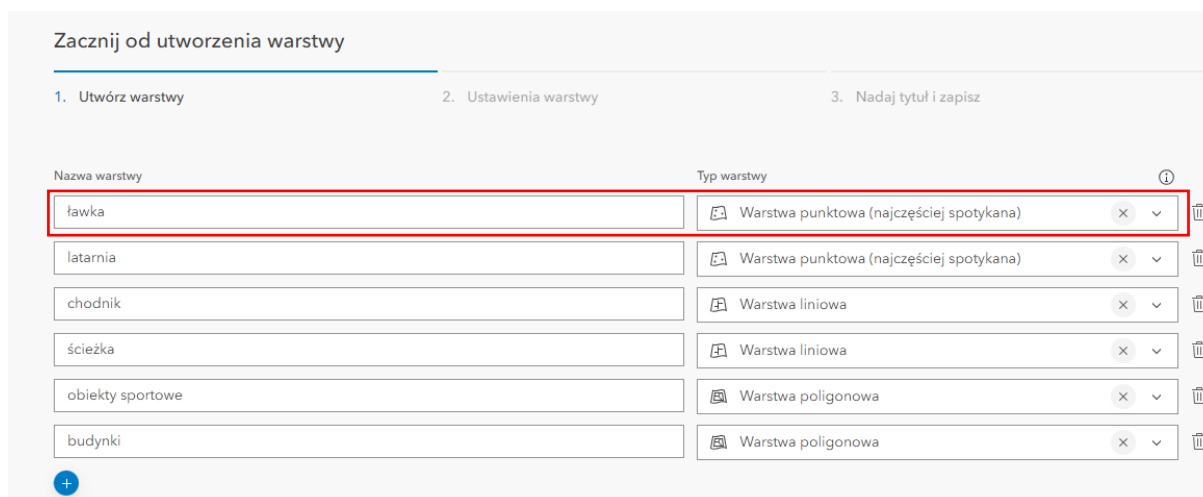
2. Możesz skorzystać ze swoich gotowych map z ArcGIS Online lub wybrać opcję **Nowa mapa**:

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

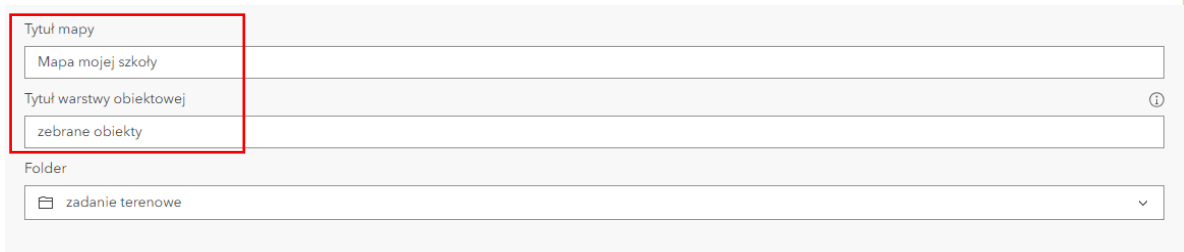

3. Utwórz **nowe warstwy**. W tym celu wskaż nazwę warstwy oraz określ jej typ (**typ warstwy wybieramy z rozwijalnej listy**):

Wskazówka: Dobierz nazwy warstw oraz typ warstwy według obiektów, które znajdują się w pobliżu szkoły. Warstwa punktowa symbolizuje obiekty, które mogą być przedstawione na mapie za pomocą symbolu punktowego; warstwa liniowa – dla obiektów, których położenie symbolizuje linia; warstwa poligonowa – dla obiektów, których położenie symbolizuje powierzchnia.

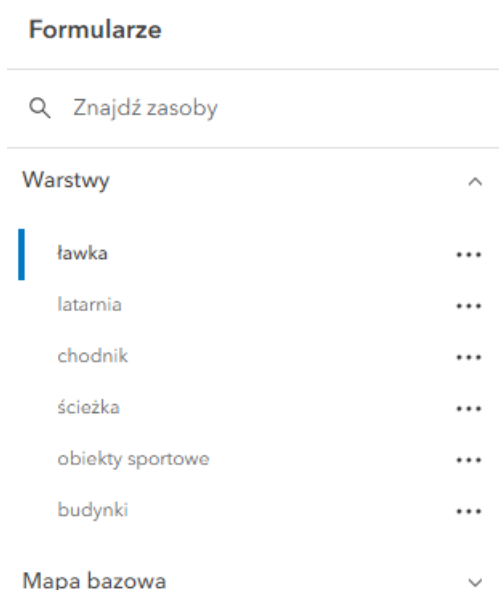
4. W dolnym oknie kliknij **Dalej**, znów **Dalej**, a następnie wprowadź **nazwę mapy** oraz **nazwę grupy warstw**, które przed chwilą zostały utworzone. Wskaż folder, gdzie mapa ma zostać zapisana. Kliknij na dole **Utwórz mapę**.

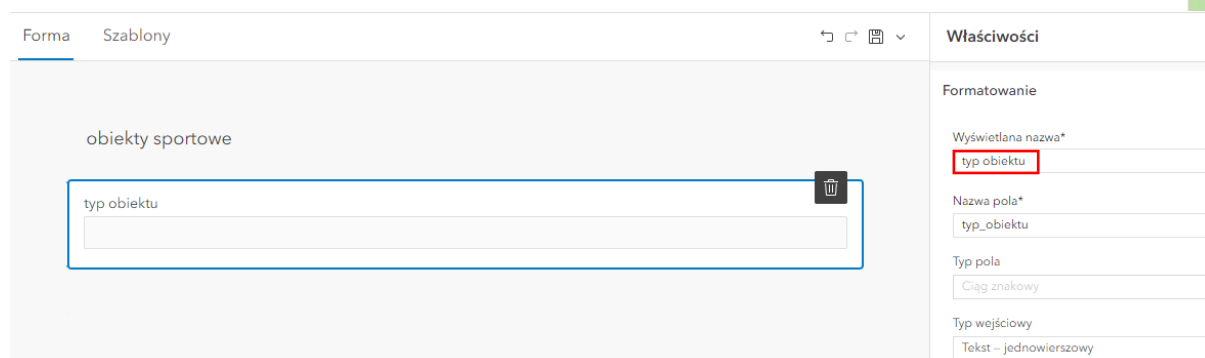
Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

5. Poczekaj chwilę na utworzenie mapy. Zostaniesz przeniesiony do aplikacji **Field Maps**.
6. Z lewego panelu wybierz zakładkę **Formularze** **Formularze**, a następnie wybierz pierwszą warstwę.

Wskazówka: Po lewej stronie znajduje się wykaz wszystkich warstw, po prawej stronie – dostępne formularze/rodzaje pól, które uczniowie będą uzupełniać w trakcie pracy terenowej w aplikacji mobilnej. Jeżeli efektem ma być jedynie pozyskanie geometrii, to etap ten można pominąć. Jeżeli zależy Ci na dodatkowym pozyskaniu informacji (atrybutów) o obiektach, dodaj formularze do warstw.

7. Z dostępnych formularzy **przecignij** wybrany do okna głównego, np. tekst jednowierszowy.
8. W zależności od wybranego typu pola – wprowadź odpowiednie parametry. Te, które są oznaczone *, są obowiązkowe.

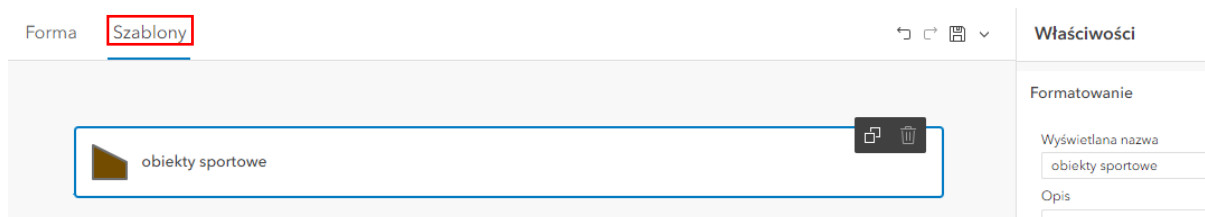

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

9. Kliknij na centralną część Field Maps, aby zakończyć edycję formatowania i dodać nowe atrybuty.
10. Po skonfigurowaniu warstwy, z górnego panelu odszukaj przycisk **Zapisz**:

11. Na karcie **Szablony** możesz zmienić nazwę obiektu, klikając na istniejącą nazwę i wprowadzając nową:

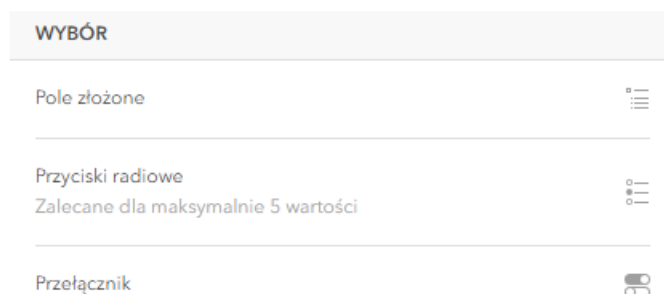
Wskazówka: Szablon jest to nazwa, która będzie wyświetlana w aplikacji mobilnej w momencie, gdy uczniowie będą dodawać nowe obiekty. Ponieważ automatycznie wszystkie obiekty mają nazwy „New Feature”, warto jest zmienić nazwy, aby obiekty były rozróżnialne.

12. Zapisz formularz:

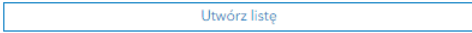
13. Skonfiguruj w podobny sposób wszystkie warstwy.

Wskazówka: Do którejś z warstw warto jest dodać typ formularza z grupy wybór:

W aplikacji mobilnej pola z tej grupy są widoczne w postaci rozwijalnej listy lub przycisków – daje to bardzo ciekawy efekt.

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

- a) Po wpisaniu nazwy pola, należy wybrać opcję
- b) Na liście skonfiguruj np. typy budynków:

Lista wartości: typ budynku ×

Liczba wartości: 4 Typ pola: znakowe

☐ Etykieta	☐ Kod	
☐ mieszkalny	☐ mieszkalny	
☐ oświaty	☐ oświaty	
☐ usługowy	☐ usługowy	
☐ gospodarczy	☐ gospodarczy	

 +

 Przeciągnij i upuść plik CSV lub [wybierz na urządzeniu](#).
Dowiedz się o [wymaganej formie pliku CSV](#).

- c) Zatwierdź poprzez kliknięcie **Wykonano**.

Forma Szablony 🗨️ 🗨️ 🗨️

budynki

typ budynku

Brak wartości

Właściwości ×

Formatowanie

Wyświetlana nazwa*
typ budynku

Nazwa pola*
typ_budynku

Typ pola
Ciąg znakowy

Typ wejściowy
Pole złożone

Opis

Długość pola
256

Zarządzaj listą (4)

- d) **Zapisz** formularz.

14. Po skonfigurowaniu wszystkich warstw, przejdź na kartę **Udostępnianie**

15. Wybierz niebieski przycisk

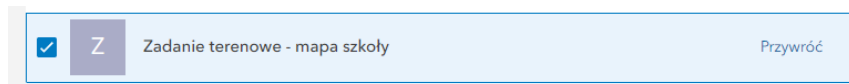

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

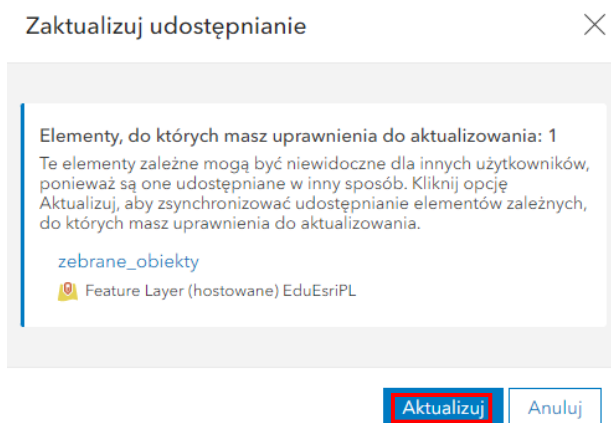
16. Wybierz przycisk . Odszukaj grupę, którą utworzyłeś

w ramach zajęć

i zatwierdź poprzez kliknięcie **OK**.

Wskazówka: Jeżeli pojawi się komunikat o zaktualizowaniu udostępniania, wybierz **Aktualizuj**:

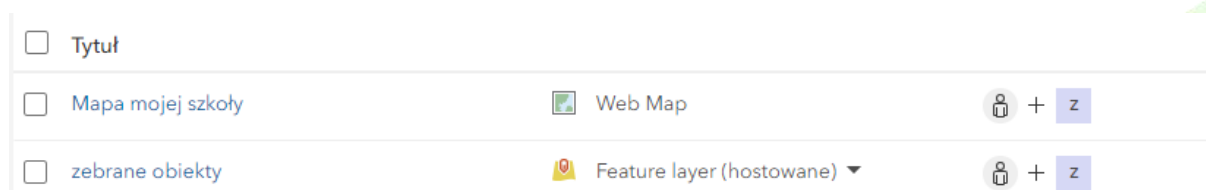

Na tym etapie można **zakończyć konfigurację** – wszystkie ustawienia zostały zapisane, warstwy zostały utworzone i są one dostępne w aplikacji mobilnej w postaci mapy.

Wskazówka: Możesz utworzyć taką samą mapę dla drugiej grupy, ale nie jest to konieczne. W dalszych krokach zostaną wprowadzone ustawienia, które umożliwią pracę na jednej mapie przez obie grupy.

Dokończenie konfiguracji i zmiana symbolizacji obiektów

1. Wróć do głównej strony **ArcGIS Online**. W razie potrzeby zaloguj się na swoje konto.
2. Przejdź na kartę **Zasoby**.
3. W Zasobach pojawiły się dwa nowe obiekty: **mapa** oraz **warstwy**:

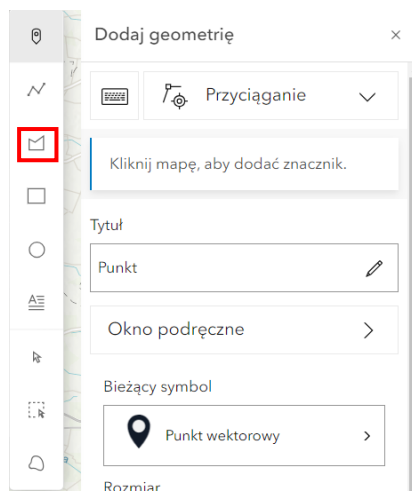
Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

4. Kliknij na **nazwę mapy** (Mapa mojej szkoły) i z prawego panelu wybierz opcję

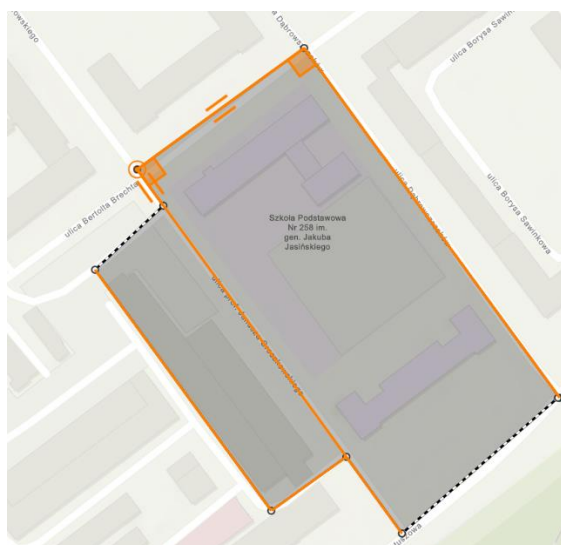
Otwórz w aplikacji Map Viewer

5. Teraz zostanie dodana warstwa szkicu (warstwa poligonowa), która będzie obrazowała granice terenu, w którym uczniowie będą zbierali dane. Z prawego panelu wybierz **Dodaj szkic** .

6. Zmień typ geometrii na **Wielokąt**:

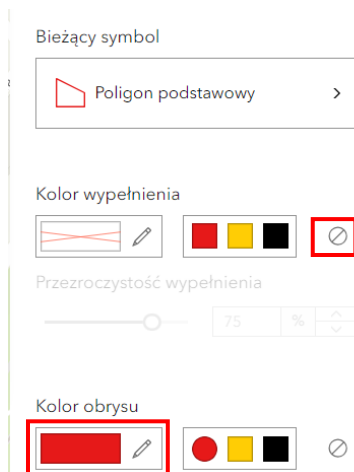

7. Obrysuj zakres terenu klikając na mapę w odpowiednich punktach. Dwukrotne kliknięcie kończy obrysowywanie obszaru:

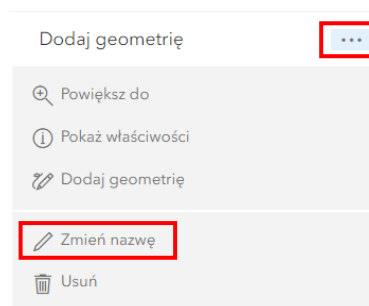

8. Zmień symbolizację warstwy. Usuń wypełnienie i zmień kolor obrysu:

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

9. Z lewego panelu na karcie **Warstwy** została dodana warstwa z utworzoną przez Ciebie granicą. Zmień jej nazwę. Kliknij na symbol trzech kropek obok nazwy warstwy, a następnie wybierz **Zmień nazwę**.

Wprowadź nazwę: „**granica terenu**” i kliknij **OK**.

10. Warstwa znajduje się na samej górze w wykazie warstw. Możesz przesunąć ją na sam dół, aby znajdowała się poniżej warstw, które będą edytowane przez uczniów.

Wskazówka: przytrzymaj wciśnięty lewy przycisk myszy i przeciągnij warstwę na sam dół.

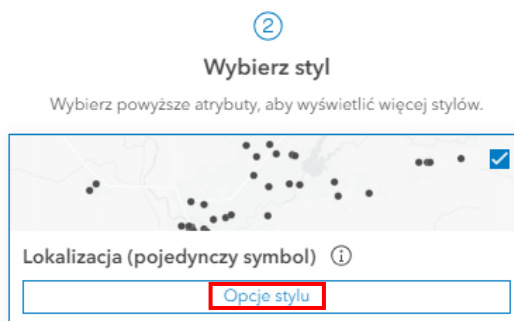
Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

Warstwy

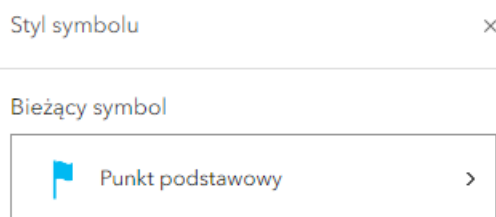
ławka
latarnia
chodnik
ścieżka
obiekty sportowe
budynki
granica terenu

11. Teraz zostanie zmieniony sposób symbolizacji warstw, na których uczniowie będą zbierali dane. Z panelu po lewej stronie wybierz pierwszą warstwę, a po prawej stronie wybierz zakładkę **Style** .

12. Kliknij na **Opcje stylu**:

13. Kliknij na **Styl symbolu** i zmień kolor lub rodzaj symbolizacji według własnych preferencji:

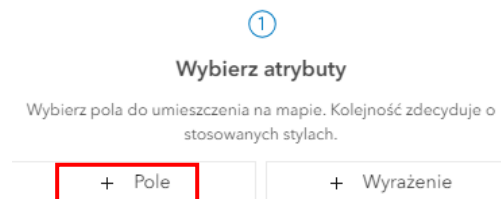
14. Zatwierdź poprzez kliknięcie **Wykonano**.

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

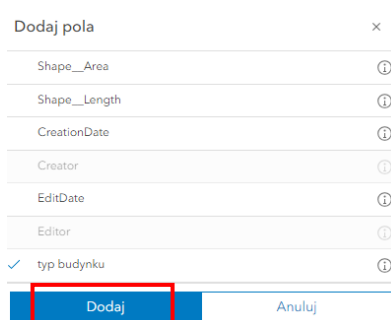
15. W identyczny sposób skonfiguruj wszystkie warstwy.

Wskazówka: W przypadku warstwy, dla której dodano pole złożone (w naszym przypadku – budynki) zwizualizuj obiekty na podstawie unikalnej wartości.

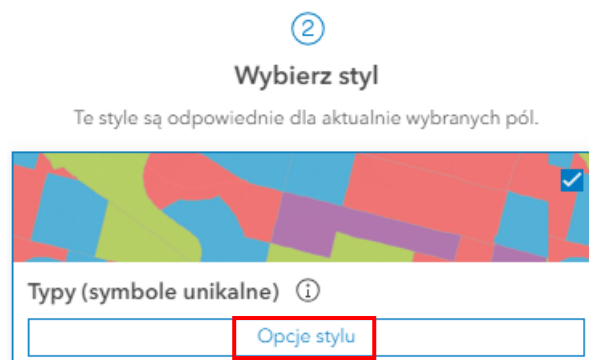
a) W tym celu na karcie **Style** wybierz opcję **Pole**:

b) Wskaż na unikalny atrybut (typ budynku) i kliknij **Dodaj**:

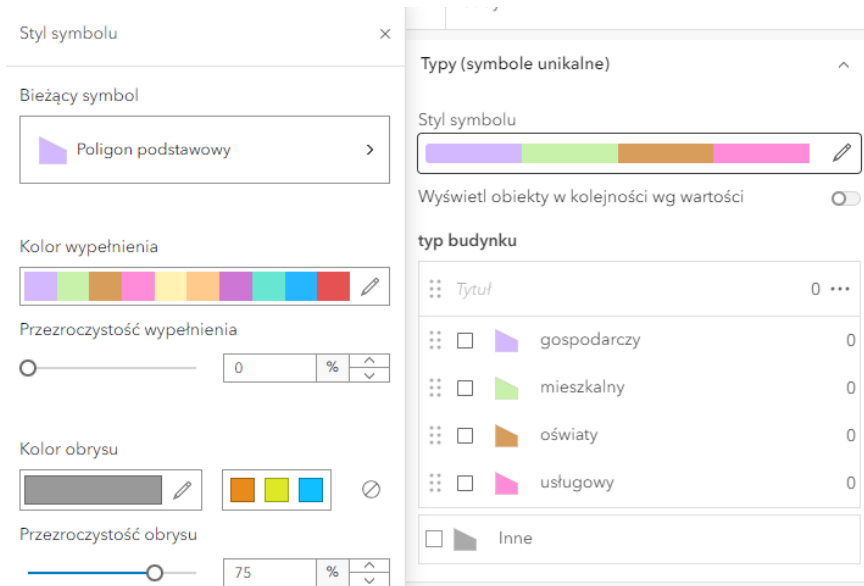

c) Przejdź do **Opcje stylu**:

d) Zatwierdź automatyczną kolorystykę lub zmień ją klikając na pojedynczy styl lub zmieniając całą paletę barw:

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

e) Zatwierdź poprzez kliknięcie **Wykonano**.

16. Po skonfigurowaniu symbolizacji przejdź na kartę **Legenda**

17. W tym miejscu możesz sprawdzić czy wszystkie warstwy mają odpowiednią symbolizację:

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

18. Pamiętaj, aby **zapisać mapę**. Z lewego panelu wybierz , a następnie .

Konfigurowanie mapy do pracy uczniów w terenie

1. Wróć do panelu **Zasoby** . Tym razem wybierz obiekt **Feature layer** (zebrane obiekty).

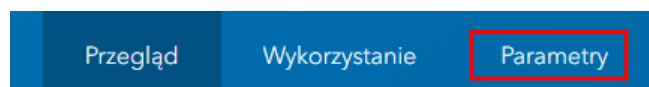
zebrane obiekty Feature layer (hostowane) ▼

2. W wykazie **Warstwy** znajdują się wszystkie warstwy, które zostały utworzone.

Warstwy

- ławka
Warstwa punktowa
- latarnia
Warstwa punktowa
- chodnik
Warstwa poliliniowa
- ścieżka
Warstwa poliliniowa
- obiekty sportowe
Warstwa poligonowa
- budynki
Warstwa poligonowa

3. Przejdź na kartę **Parametry**.

4. Przejdź do sekcji **Feature layer (hostowanie)**:

5. Teraz zostanie skonfigurowany sposób pracy uczniów. Możemy rozważyć **dwa warianty**:

1 wariant: każda grupa terenowa pracuje na innym obszarze, w związku z tym uczniowie mogą wzajemnie widzieć swoje obiekty w aplikacji mobilnej. W takiej sytuacji pozostawimy ustawienia domyślne:

Feature layer (hostowane)

Edycja

- Włącz edycję
- Śledź zmiany danych (dodanie, aktualizację, usunięcie obiektów). [Zarządzaj dziennikiem zmian](#)
- Śledź, kto edytował dane (nazwa edytującego, data i czas).
- Włącz synchronizację (wymagane do użycia w trybie offline i kooperacji).
- Kto może edytować obiekty?
Udostępnij warstwę określonym grupom, instytucji lub publicznie za pomocą przycisku Udostępnij w karcie Przegląd. Ta warstwa jest obecnie udostępniana dla: [Zadanie terenowe - mapa szkoły](#)
- Jaka edycja jest dozwolona?
  - Dodaj
  - Usuwanie
  - Zmień
    - Tylko atrybuty
    - Atrybuty i geometria
- Jakie obiekty są widoczne?
  - Widoczne są wszystkie obiekty
  - Edytujący widzą tylko własne obiekty (wymaga śledzenia edycji)
  - Edytorzy nie widzą żadnych obiektów, nawet tych, które dodają
- Jakie obiekty są dostępne do edycji?
  - Wszystkie obiekty są dostępne do edycji
  - Edytujący mogą edytować tylko własne obiekty (wymaga śledzenia edycji)
- Jaki dostęp mają osoby anonimowe (niezalogowane)?
  - Taki sam jak zalogowane osoby edytujące
  - Tylko dodawanie nowych obiektów, jeśli zezwolono powyżej (wymaga śledzenia edycji)
- Kto może zarządzać zmianami?
  - Ty
  - Administratorzy
  - Kuratorzy danych z odpowiednimi uprawnieniami

2 wariant: wszystkie grupy terenowe pracują na tym samym obszarze, w związku z tym uczniowie nie mogą wzajemnie widzieć swoich obiektów w aplikacji mobilnej, ponieważ zakłóci to czytelność obiektów, które sami zbierają. W takiej sytuacji **zmieniamy ustawienia**:

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

Feature layer (hostowane)

Zapisz

Anuluj

Edycja

- Włącz edycję
- Śledź zmiany danych (dodanie, aktualizację, usunięcie obiektów). [Zarządzaj dziennikiem zmian](#)
- Śledź, kto edytował dane (nazwa edytującego, data i czas).
- Włącz synchronizację (wymagane do użycia w trybie offline i kooperacji).

• Kto może edytować obiekty?

Udostępnij warstwę określonym grupom, instytucji lub publicznie za pomocą przycisku Udostępnij w karcie Przegląd. Ta warstwa jest obecnie udostępniana dla: Zadanie terenowe - mapa szkoły

• Jaka edycja jest dozwolona?

- Dodaj
- Usuwanie
- Zmień
  - Tylko atrybuty
  - Atrybuty i geometria

• Jakie obiekty są widoczne?

- Widoczne są wszystkie obiekty
- Edytujący widzą tylko własne obiekty (wymaga śledzenia edycji)
- Edytorzy nie widzą żadnych obiektów, nawet tych, które dodają

• Jakie obiekty są dostępne do edycji?

- Wszystkie obiekty są dostępne do edycji
- Edytujący mogą edytować tylko własne obiekty (wymaga śledzenia edycji)

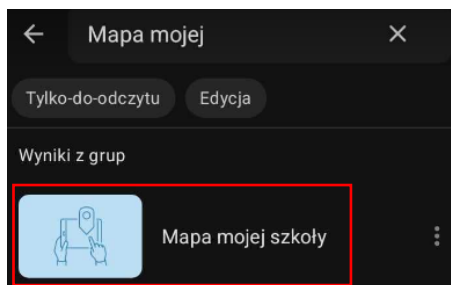
Wybierz opcję **Zapisz**.

2. Mapa jest gotowa to pracy w terenie.

Etap II

Praca uczniów w terenie

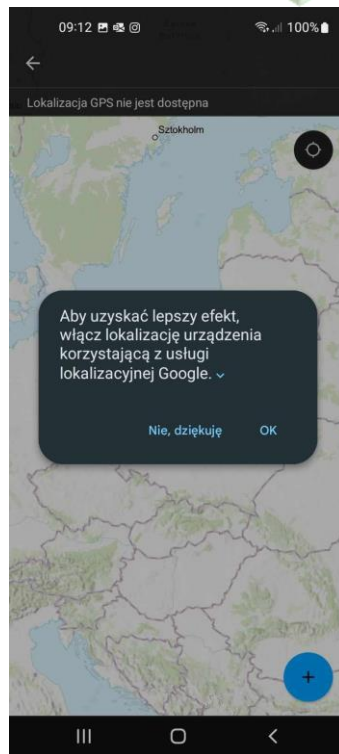
1. Uruchom **aplikację mobilną Field Maps** na swoim urządzeniu mobilnym. W razie potrzeby zaloguj się do swojego konta ArcGIS Online.
2. Odszukaj mapę w aplikacji mobilnej.

3. Aplikacja poprosi Cię o włączenie **lokalizacji** (zalecane podczas pomiarów

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

w terenie):

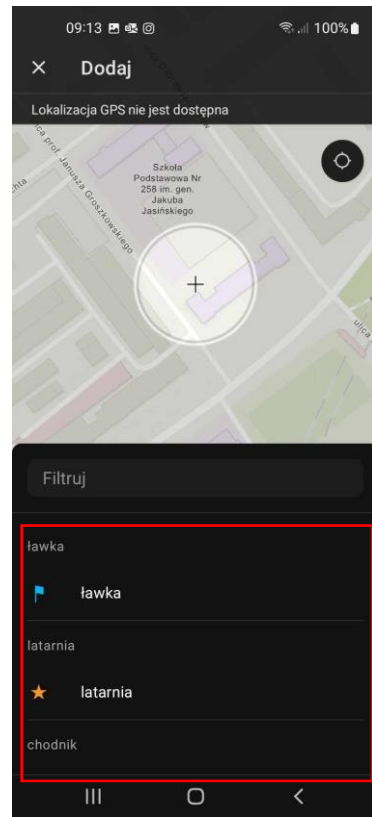
4. Przybliż mapę do obszaru, na którym chcesz pracować. Przy włączonej lokalizacji mapa automatycznie się przybliży. Naciśnij **niebieski przycisk +**, aby dodać obiekt na mapie.

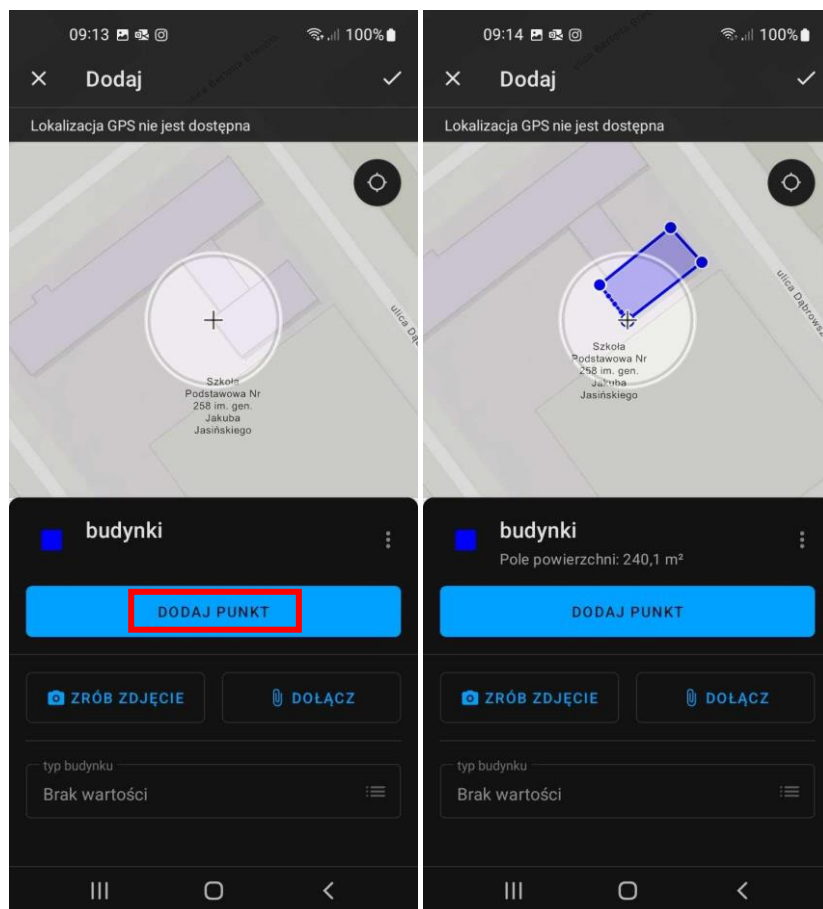
5. **Przesuń obszar**, aby zlokalizować punkt na mapie. **Następnie wybierz obiekt z listy dostępnych:**

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

Wskazówka: Wszystkie utworzone warstwy znajdują się w aplikacji, wystarczy przesunąć ekran w górę, aby wyświetlić warstwy, które znajdują się poniżej.

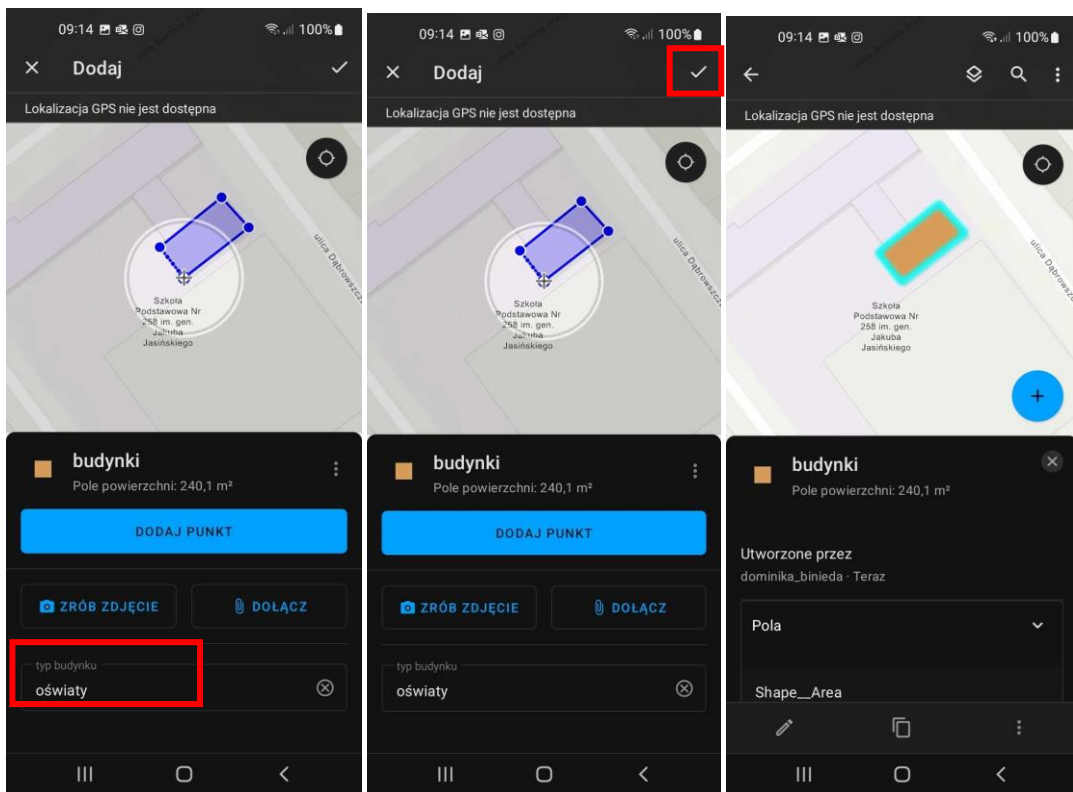

6. Dla obiektu typu poligon musisz dodać więcej niż jeden punkt. Dodawaj je poprzez kliknięcie na niebieski przycisk **Dodaj punkt**:

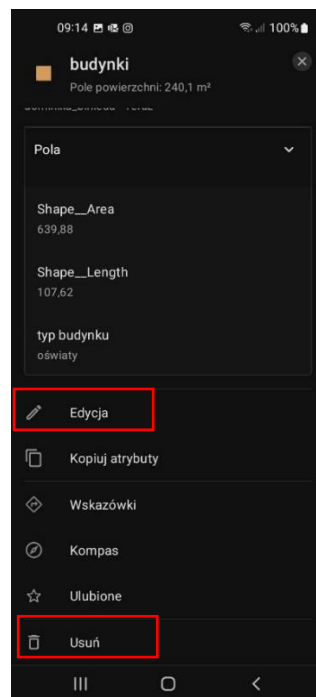

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

- Przesuń ekran urządzenia mobilnego od dołu, aby rozwinąć **atrybuty**. Wprowadź odpowiednie zmienne. **Zatwierdź**, poprzez kliknięcie przycisku w prawym górnym rogu:

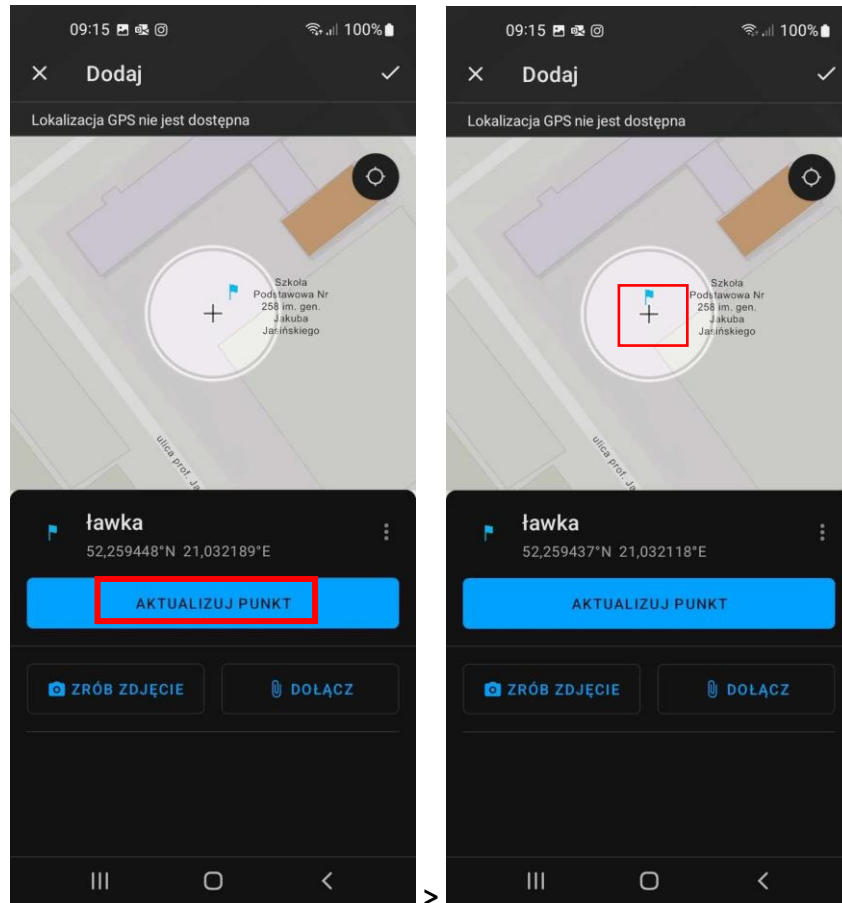

- Obiekt został dodany. W tym momencie jest on zaznaczony na niebiesko. Możesz przesunąć dolny pasek, aby **edytować obiekt** lub go **usunąć**:

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

9. Kliknięcie ponownie na **niebieski przycisk +** spowoduje dodanie nowego obiektu.
10. Możesz przesunąć widok mapy i kliknąć **Aktualizuj punkt**, jeżeli jego położenie nie jest prawidłowe:

11. Każdy obiekt **zatwierdź** poprzez kliknięcie w prawym górnym rogu na symbol .

12. Zbierz jak najwięcej danych w terenie. Są one automatycznie przesyłane do ArcGIS Online.

Wskazówka: Do każdego zebranego obiektu możesz dołączyć zdjęcie lub inny załącznik. Będzie on widoczny w ArcGIS Online po kliknięciu na obiekt na mapie.

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

Etap III

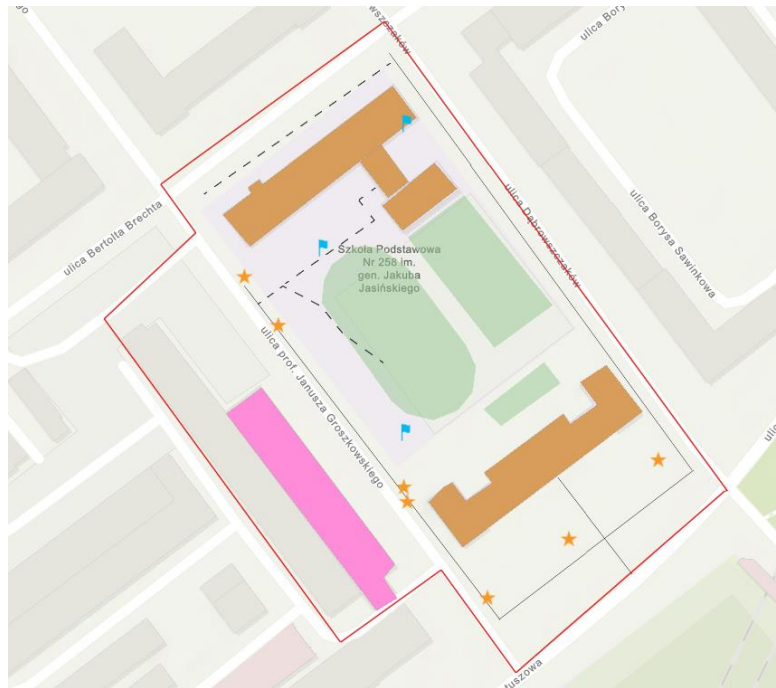
Prezentacja wyników w klasie - nauczyciel

Wskazówka: Możesz poprosić uczniów o zalogowanie się na swoje konta, na których były zbierane dane i w ten sposób wyświetlić mapy sporządzone przez obie grupy. Usprawni to cały proces i nie będzie wymagało odfiltrowywania danych. Wystarczy wykonać krok 1 przez każdą z grup. Jeżeli z jakiegoś powodu samodzielnie chcesz wyświetlić mapy, wykonaj poniższe kroki.

1. Po zakończonych pracach terenowych zaloguj się ponownie do ArcGIS Online. Odszukaj mapę w swoich **Zasobach**, a następnie wybierz opcję **Otwórz w aplikacji Map Viewer**.
2. Jeżeli dwie grupy pracowały na tym samym obszarze (wariant 2) w przeglądarce otwórz nową kartę i w niej również tę samą mapę.
3. Na mapie widoczne są wszystkie obiekty, które zostały pomierzone przez obie grupy:

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

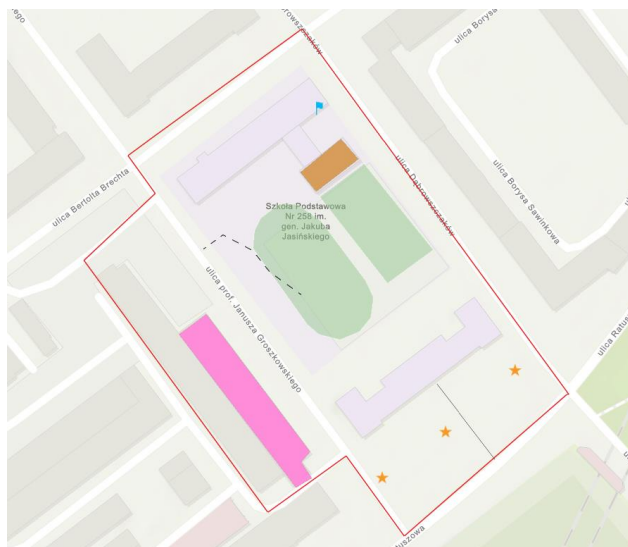
- Wyświetl obiekty, które należą do pierwszej grupy. W tym celu kliknij na pierwszą warstwę, a następnie po prawej stronie na **Filtr** .
- Wybierz **Dodaj wyrażenie**, a następnie wybierz **Creator wynosi** [nazwa użytkownika pierwszej grupy]:

Wyrażenie	...
Creator	▼
wynosi	▼
EdukacjaEsriPL	▼

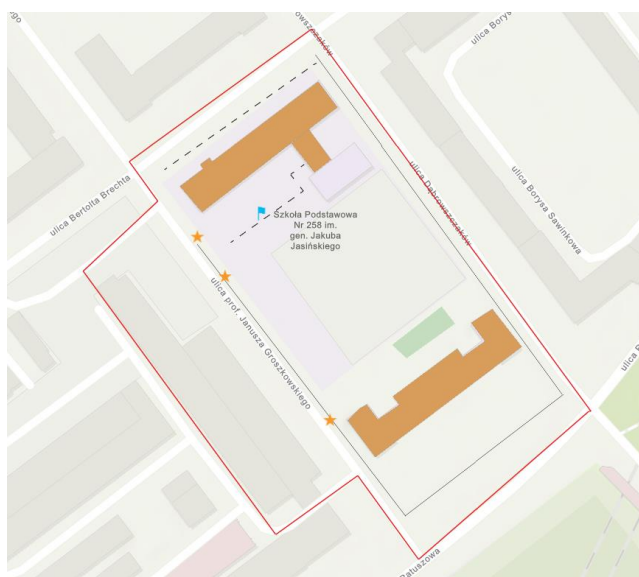
Na dole kliknij **Zapisz**.

- Skonfiguruj filtr dla każdej warstwy. Efektem jest mapa, która zawiera jedynie obiekty, które zostały utworzone przez pierwszą grupę:

Stwórz mapę okolicy swojej szkoły – część 1

7. Te same czynności wykonaj w drugiej karcie przeglądarki dla drugiej mapy, ale zmieniając nazwę użytkownika na nazwę konta, na którym pracowała druga grupa.

Wskazówka: Mapy z filtrami możesz wykonać wcześniej, np. gdy uczniowie zbierają dane. Przy dużej liczbie warstw może być to czasochłonny proces.

Wskazówka: Możesz także utworzyć oddzielne warstwy oraz mapę dla każdej z grup.

8. **Zapisz** obie **mapy** dodając do nazwy wyrażenie „grupa 1” i „grupa 2”.

Dziękujemy za skorzystanie z naszych materiałów.

Zespół Edukacji Esri Polska Sp. z o.o.

OBSERWUJ NAS

Platforma edukacyjna

Facebook

Grupa nauczycieli

Geografia